

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

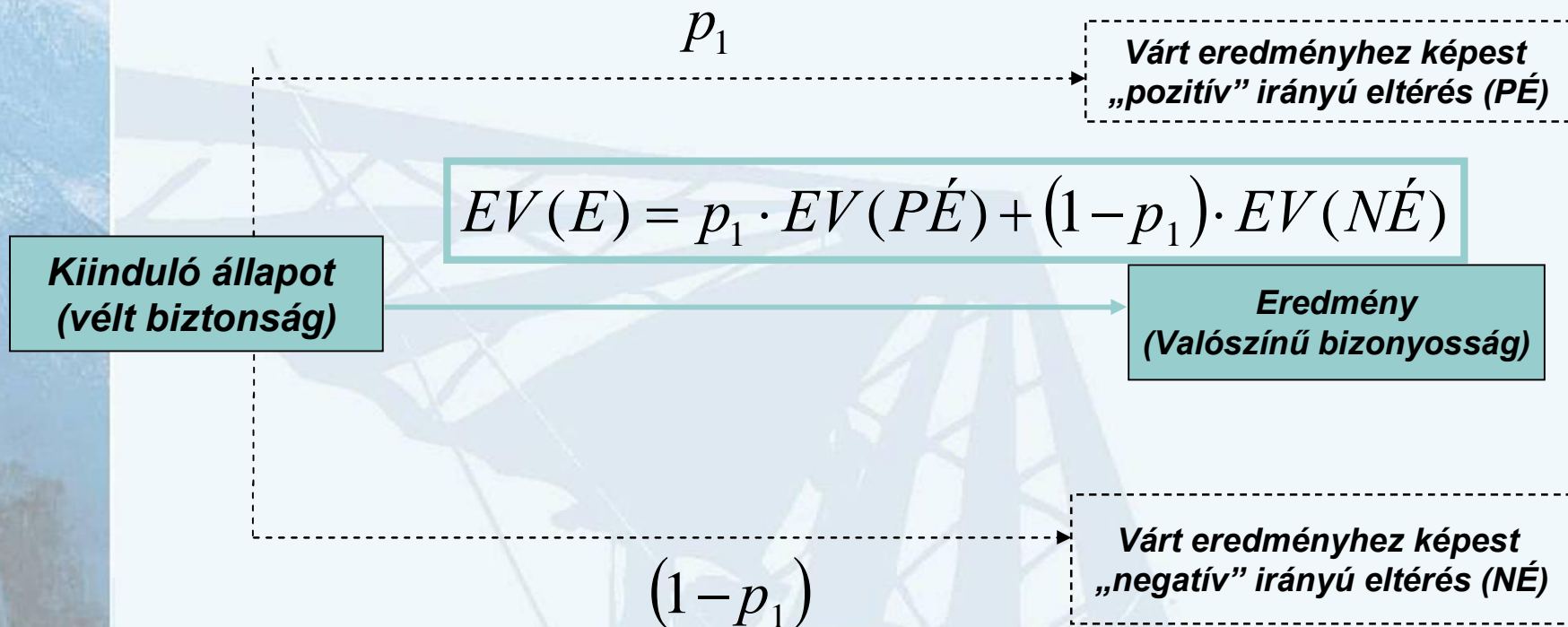
2. Előadás

Kockázateleméleti alapfogalmak: bizonytalanság és kockázat. A kockázatok csoportosítása

Kovács Norbert
SZE, Gazdálkodástudományi
Tanszék

A „folyamatokat” kísérő bizonytalanság

A „vélt biztonság” értelmezése

- A „*vélt biztonság*” a társadalmi, gazdasági lét különféle területeiről (dimenzióiból) származó *biztonsági elemek* összessége.
 - „*vélt biztonság*” := *kettős statikus egyensúly*
 1. *Stabil* elemek és *nem* - vagy *félreismert*, s ezért *változatlan*nak tűnő elemek egyensúlya
 2. A cselekvő/aktor számára *fontosabb dimenziók* és *kevésbé jelentős dimenziók* közötti egyensúly
 - *Vélt biztonság* az egyén által kalkulált *biztonsági szinttől* függ
-

A biztonsági mérleg

- *A biztonságra* vonatkozó biztos tudásunk és bizonytalan ismereteink egyenlege
 - *Szinte soha nincs egyensúlyban*
 - *Minden léthelyzetünkben benne van a többé vagy kevésbé felismert bizonytalanság*
- Az egyes biztonsági elemek *cél- és eredményváltozóinak* eltérései, valamint az egyes *biztonsági elemek* egymásra gyakorolt *összhatása* - magában hordozza a *potenciális veszélyt*

Mi okoz problémát a cselekvőnél?

1. Kedvezőtlen eltérés az egyes biztonsági elemeknél
2. Kedvezőtlen eltérés több biztonsági elemnél egyszerre
3. A biztonsági dimenziók összességénél

- Kockázat: az eredményeknek a célokhoz viszonyított kedvezőtlen eltéréséből fakadó veszteségek bekövetkezésének lehetősége
 - Kockázati mező: a kockázatok több biztonsági dimenzióban összeadódó összessége
 - Kár: a kedvezőtlen eredményalakulás miatt be is következő veszteségek pénzben kifejezett értéke
 - Biztosítási esemény: ha a bekövetkezett kár összhangban van a biztosítási szerződésben rögzített feltételekkel
-

A kockázati mezők

- Megkülönböztetése – alanyok szerint
 - Egyének
 - Csoportok
 - Országok, illetve nemzetek
 - Világméretű globális kockázatok

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

A cselekvők/aktorok csoportosítása a lehetséges eredmény elfogadása szerint

- Kockázatkedvelők
- Semlegesen kockáztatók
- Kockázatkerülők

Kockázat/Kár okozója – Kockázati tényezők

- Kockázat/Kár okozója – olyan esemény vagy tárgy, mely a veszteséget közvetlenül kiváltja
 - Természeti
 - Társadalmi
 - Gazdasági
- Kockázat tényezői – szolgáltatják azt a környezetet, melyek közvetve járulnak hozzá a következmények létrejöttéhez
 - Objektív vagy Fizikai (pl. téli utak)
 - Szubjektív kockázati tényezők (erkölcsi, erkölcstelenségi tényezők, biztosítási csalás)

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

Objektív vagy fizikai kockázati tényezők

„A biztosított személyt/tárgyat körülvevő külső természeti és/vagy társadalmi adottságok, melyek befolyásolják a kár kialakulását”

Szubjektív kockázati tényezők

- Olyan tényezők, melyek fontosak /jelentősek a biztosított léte szempontjából, illetve az őket körülvevő személyek szempontjából
 - Moral hazard: erkölcsi tényező
 - Morale hazard: erkölcstelenségi tényező
 - Biztosítási csalás (Täuschung/insurance fraud)

Kockázatok csoportosítása – I.

- Léthelyzettel összefüggésben
 - Nagy – vagy csúcskockázatok
 - Közepes kockázatok
 - Kis – vagy bagatellkockázatok
 - Biztosító szempontjából
 - Objektív kockázatok (objective risk / Zufallrisiko)
 - Szubjektív kockázatok (personal risk / Subjectives Risiko)
 - A kockázatok tartalma szerint
 - Tiszta kockázat (pure risk)
 - Relatív kockázat: nem biztos, hogy a tartam alatt bekövetkezik káresemény
 - Abszolút kockázat: a tartam alatt biztos, hogy bekövetkezik káresemény
 - Spekulációs kockázat (speculative risk)
-

Kockázatok csoportosítása – II.

- Az érintettek köre szerint
 - Társadalmi kockázatok (fundamental risks)
 - Egyéni kockázatok (private)
- Változások természetete szerint
 - Statikus kockázatok
 - Dinamikus kockázatok

Biztosítási kockázatok

- Tiszta (abszolút vagy relatív), Statikus, Egyéni Kockázatokkal foglalkozik
- A legfontosabb biztosítási kockázatok:
 - Személyes
 - Vagyoni
 - Felelősségi

Veszélynemenkénti besorolás

- Természeti elemekkel összefüggő
- Társadalmi együttélésből fakadó
- Gazdasági tevékenység miatt adódó károk

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

Köszönöm a figyelmet!

kovacsn@sze.hu
